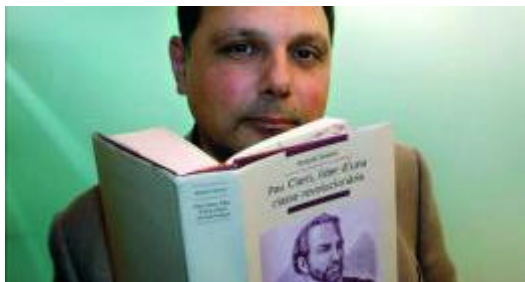

Una biografia referma que el president de la Generalitat va ser emmetzinat i que va tenir una gran popularitat ja en vida

Pau Claris, un mite enverinat

Ignasi Aragay

Pau Claris, el president de la Generalitat en l'inici de la Guerra dels Segadors, va ser tan popular com segles després ho seria el també president Francesc Macià. "Pau Claris no és un mite fabricat a la Renaixença, ja va ser un gran referent per als seus coetanis", diu Antoni Simon, autor de *Pau Claris, líder d'una classe revolucionària* (Abadia de Montserrat). A

la mort de tots dos, tant l'una com l'altra sobtades, va quedar un buit de lideratge que ningú no va poder suplir i la realitat política catalana se'n va ressentir de forma més que notable.

La diferència més gran entre ells és que ja queden pocs dubtes que Pau Claris va morir enverinat, cosa que no va passar amb Macià. L'altra diferència és que Macià hauria pogut seguir governant, mentre que a Claris, pel sistema rotatiu imperant, al cap de cinc mesos li hauria tocat plegar, "i ho hauria fet", assegura l'historiador, ja que la defensa aferrissada de les institucions catalanes implicava el màxim respecte cap al seu funcionament.

Sobre l'enverinament, ja suggerit per autors com Josep Sanabre i J.H. Elliott, a falta de les despulles, desaparegudes a finals del segle XIX amb l'obertura de la Via Laietana -"resulta inexplicable que es perdés el cos d'un personatge que tornava a ser popular gràcies a la Renaixença"-, l'únic que es pot fer és aportar testimonis escrits, com el que Simon ha trobat del noble filipista Albert Torné i Liori, que apunta que Rafael Nogués, el secretari de Pau Claris, va morir amb símptomes semblants i al mateix temps que Pau Claris. I pel que fa al silenci sobre l'afer per part de la Generalitat i afins, Simon apunta que "és molt possible que el nucli dirigent de les institucions catalanes amagués les seves conviccions o sospites sobre l'emmetzinament de Pau Claris, atès que la divulgació d'aquesta notícia a la població podria desfermar a Barcelona, de nou, un avalot".

Sobre l'autoria, Simon apunta sense dubtes cap a Olivares i companyia. Després de la inesperada derrota espanyola a Montjuïc el 26 de gener de 1641, la monarquia espanyola hauria volgut buscar algun tipus de pacte, per al qual Pau Claris hauria estat un obstacle insalvable.

El llibre de Simon remarca altres punts clau: l'opció inicial dels dirigents catalans no era separatista; era una classe que representava uns interessos però també unes institucions i una comunitat, per la qual "s'acaba jugant el coll"; Elliott es va equivocar en creure's que Olivares volia pactar després de l'alliberament de Francesc Tamarit el 22 de maig de 1640; el moment republicà *de facto* va anar del setembre de 1640 al desembre de 1641; i *last but not least*,

"el grau d'animadversió i desconfiança des de Madrid cap a les institucions catalanes va ser molt gran i, de fet, arriba fins als nostres dies", sentència Simon.

Font:

<http://paper.avui.cat/article//cultura//148114/pau/claris/mite/enverinat.html>